

RAPORT NAVADNEGA OBČANA

Integracija

Spet se je sklenil krog, ki ga pri nas imenujemo mesec. In spet vam moram dragi Dogovori, sporočiti novo vest. Sami se boste prepričali, da je vaš Vene prav dober fant. In kar je še pomembnejše: sodoben. In še pomembnejše: angažiran. In še pomembnejše: joj, pozabil sem, kaj naj rečem, toda tisto, kar sem zares hotel povedati, je bilo še in še boljše kot tisto, kar sem že povedal. Ah, spomnil sem se — udaren. Kaj pa se smežete? Mar neki hišnik Vene ne more biti udaren. In še kako, tovariši iz Dogovorov in vsi dogovori na tem svetu. Moja vest je ta: gremo v integracijo. Kdo, vprašate? Mi, hišniki, si mislite. Ne. V integracijo gremo jaz in moja družina, moj sosed Franc in njegova družina in moja teta Lina in njena družina. Ha, ha, kakšna integracija bo to!

Integriram minuse, ki mi jih vsak mesec prinaša moja žena Ljuba, moje dohodke, ki ne morejo kriti teh minusov, moje dobro voljo in odločnost, moje delo in delovna sredstva (seveda sprašujete, katera). Kakor kaže, vi tovariši Dogovoroviči,

niste še nikoli v življenju srečali hišnika. Tu gre pri bogu za ključce, majhne in velike, kladivca, zavijače in odvijaje, zamaške, mašila in odmašila, posode in lijake in drugo šaro, ki je potrebna, da hišo ali bolje povedano zgradbo, kot je naša, obdržimo v redu kljub toliko ljudem, ki se obnjo vsi po vrsti zadevajo kot njeni rušitelji, potem za mojo presobo, nekatere dele shrambe (zlasti tisti del, ki je prazen), doberšen del kleti, v kateri je letos prostora za celo podjetje itd. Seveda vnašajo razen mene v novo integrirano gospodinjstvo svoj del tudi vsi drugi moji družinski člani: starejši sin tri slabe ocene, mlajši nekaj manj, pa zato iz močnejših predmetov (računstva in materinščine), edina hči razočaranje zaradi prve ljubezni (tudi ta se želi integrirati, vertikalno in horizontalno, toda na nje- no žalost bi vsi kandidati radi najprej poskusili integrirati se, to pa menda ni prav) itd. Moja žena je že integrirana s Francetovo ženo, saj vsako popoldne že tri leta pijeta skupaj kavo, večkrat pa, skoraj trikrat na teden povabita tudi teto Lino in

zato s te strani ni nobenih problemov. Prav tako ni problemov v zvezi z integracijo med menoj in Francem. Tudi midva sva že dalj časa integrirana. Vsak popoldan popijeva prijateljsko po dva deci vina. Kaj bi to, Delo je delo. Težav tudi ni s stricem Juretom, ki tudi rad deli z nama sadove integracije. Problemov tudi ni v integraciji med našimi otroki: Moji in Francetovi sinovi se že več let tepejo in tekmujejo, kdo bo imel več modric na obrazu. Nič bolje ni z dekleti. Tudi te si skačejo v lase, da se res sprašujem, kako imajo lahko še kakšen las na glavi. Nekoliko hujša je zadeva z mojimi sorodniki in sorodnicami. Ker gre za starejše otroke, torej otroke, ki že zasluzijo svoj kruh in si krčijo svoja pota (to pa je za vsakršno integracijo slabo), ne vem, kako bi jih integrirali v te naše načrte. Vendar bomo že poiskali kakšen način, če ne zlepa pa zgrda.

Če me vprašate, kaj prinašajo drugi v integracijo, vam ne morem zanesljivo odgovoriti kaj drugega kot tisto, kar sem že povedal. Vem, da prinaša France tudi minuse, ki so pri njem še nekaj večji kot pri nas, saj si je te dni kupil R12, zaradi česar so njegove negativne številke zelo poskočile. Vem tudi, da ima njegova shramba veliko lukenj, in

če se po naključju zgodi, da teta Lina nima dovolj prostora za vskladiščenje, se začne špas. Če pa me vprašate za teto Lino, kaj prinaša ona je to že bolj ali manj jasno. Same pluse, tovariši. Plus v dohodku (je krojačica in krađe občini, kadarkoli se ponudi priložnost). Visok dohodek pa ima tudi stric Jure (ta je zidar, vendar dela na fuš). Visok dohodek pa imajo tudi moji bratrance: Marko (tudi ta je zidar in tudi ta dela na fuš, vendar več kot oče), Tine (ta je taksist in ti zataksira celo zrak), Jure junior (ta je učitelj in živi v ravnotežju med pasivo in aktivo) itd. O sestrični niti ne bom govoril. Razen tega ima moja družina grunt, ki je letos na vojvodinski ravnini. To pa je pomembno, da nam zapolni vse luknje v shrambi in kletih.

V zvezi z vašim zadnjim vprašanjem: kakšne so bilance, vam lahko povem, da smo v plusu. Če vse pomešamo in izračunamo, nam ostane še kakšen dinar za slabe čase. Kar zadeva hrano, smo neprimerno na boljšem kot poprej. Kar zadeva delovna sredstva, smo tako dobri, da nimamo niti dovolj delovne sile, da bi dobro evidentirala vse tisto, kar smo vložili (pardon, kar bomo vložili). V zvezi s proizvodnjo bo naš poglavitni proizvod fuš, medtem ko bo hišni-

štvo, kmetijstvo, čistilno delo, kurirsko delo in temu podobno, dodatna dejavnost, s katero si bomo ustvarjali dodatni standard. Pomembno je tudi, da veste, da se bodo naši ljubi otroci prizadevali, da bo kar največ slabih ocen, modric, izpuljenih las, pardon, kar najmanj, včasih se za, za, zarečem. Kar zadeva standard, bomo na cestah uporabljali deset avtomobilov, izmed katerih bo moj fičo tako majhen, da bo vedno zadnji, R12 mojega sopivca Franceta pa na čelu, ker je to — taksni avto. Se naprej bomo imeli seanse ob petih zame, Franceta in Jureta, ob šestih za mojo ženo, ženo tovariša Franceta in mojo teto Lino. Moja ljuba hči se bo še naprej horizontalno vključevala v nadaljnjo razčlenitev integracijskih procesov, naši sinovi pa bodo ustanovili nogometno moštvo, ki se bo imenovalo — integracija. Tudi novo gospodinjstvo se bo imenovalo integracija. Imelo bo tudi podnaslov: kako minuse spremeniti v pluse? Našo integracijo bom vodil jaz, saj je v meni še najmanj nerazrednega. Stričeva dolžnost bo molčati, tetkina pa ploskati. Za druge je lahko. Tako, dragi Dogovori, na svidenje do integracije in veliko pozdravov od hišnika Veneta Horvata.

Ob tednu otroka

»Pridobivamo prostor za otroke, razširjamo družbeno organizirano vzgojo otrok in usposabljammo družbene delavce zanjok«, to je bilo geslo letošnjega tedna otroka, ki se je začel 7. oktobra.

In ko vsako leto v začetku oktobra usmerimo svoja razmišljanja v vsakokratno geslo, se tudi vprašamo, kaj smo doslej storili za to, da bi otrokom resnično nudili srečno otroštvo in enak štart v življenje.

Če se za hip pomudimo ob številkah — te so tako zgovorne in obvezujoče, da preprosto ne moremo mimo njih — ugotovimo, da je v Sloveniji od okoli 22 odstotkov vseh ljudi, otrok starih do 15 let, da je v vzgojno varstvenih ustanovah, torej v ustrezno družbeno varstvo vključenih le 16 odstotkov vseh predšolskih otrok. In kljub temu, da se je v nekaj zadnjih letih število mest v VVZ od okoli 20.300 povečalo za skoraj 15.000, v zadnjem času pa skoraj podvojilo, je potreba še veliko več, saj so morali vrtci po Sloveniji lani odkloniti kar okoli 10.000 otrok, od tega samo v Ljubljani našlo varnega zavetja v VVZ okoli 2.500 malčkov.

Po načrtih otroškega varstva naj bi letno vključili v družbeno varstvo 4.000 otrok, tako, da bi bilo prihodnje leto vključenih v VVZ 41.000 otrok, čez naslednjih pet let pa okoli 70.000.

Vzporedno s prizadevanjem, kako bi čim bolj razširili mrežo VVZ — tudi v manj razvitih območjih — na pobudo republiške skupnosti otroškega varstva poteka akcija za tako imenovano legalizacijo zasebnega varstva, ki marsikdaj tudi v resnici zasluži vzdevek »črna varstvo«.

Zakaj pravzaprav gre? Gre preprosto za resnico, da smo si kar vsi na jasnem, da je danes v varstvu pri drugih družinah ogromno otrok — preko

3.000, ali skoraj 11 odstotkov. (Drugi otroci, okoli 9.500 ali približno 34 odstotkov jih je v varstvu doma pri starših, 4.700 ali 17 odstotkov je v varstvu pri sorodnikih v bližini doma, pri sorodnikih v drugem kraju jih je okoli 1.400 ali 5 odstotkov. Brez urejene varstva jih je okoli 1.800, v reji nekaj čez 100, v rednem varstvu v VVZ pa okoli 7.500 ali približno 17 odstotkov.)

Potreb po organiziranem varstvu in širokem zajetju otrok v predšolsko vzgojo torej ne moremo pokriti samo s pospešeno izgradnjo VVZ — zato je pač potrebno veliko denarja in več časa — otroci pa so neponovljive in enkratne osebnosti in njihove rasti in oblikovanja ne smemo časovno odlagati na pozneje, do najidealnejših rešitev.

Družbeno varstvo otrok v drugih družinah naj bi zajelo predvsem dojenčke in otroke do treh let, po tem obdobju pa bi otroke iz družinskega varstva vključevali v programe strokovne predšolske vzgoje v vzgojno varstvene zavode. To varstvo pod družbenim nadzorom, ki se je tudi v drugih razvitejših deželah že precej razvilo, ima seveda svoje prednosti in pomanjkljivosti, pričakovati pa je, da bo v Ljubljani najverjetneje zaživelo še letos.

Problem v ožjem in najširšem smislu besede in vsebina letošnjega gesla je vprašanje otrokovega prostora v stanovanju, na igrišču, v vrtcu in ob njem, v šoli in ob njej. O tej temi je bilo minule dni ob tednu otroka tudi dvodnevno posvetovanje v Kranju.

Prostorov za otrokovo igro, delo in telesno rekreacijo hudo primanjkuje, saj veliko vrtcev sploh nima igrišč, polovica pa je — premajhnih ali slabopremišljenih. V ljubljanskih občinah denimo, imamo zdaj okoli 140 igrišč (čeprav neka-

tera med njimi ne zaslužijo tega imena) od tega jih je 50 v okviru vrtca ali šole. Pogosto se dogaja, da otroških igrišč nihče ne vzdržuje in tako zanemarjena, s hudo ponesreženimi peskovniki in polomljenimi igrali postajajo pravi viri okužb za manjše otroke. O tem, da gradimo stanovanjske soseske brez igrišč, ali pa da zanje po navadi zmanjka denarja smo pa že tako porabili poteke črnila.

In še na nekaj velja opozoriti. Takole mimogrede. Grenka resnica je, da imajo najmanj igrišč otroci v strogem središču mesta, kjer preprosto ni zelenih površin, toda tudi njihovim vrstnikom v novih stanovanjskih soseskah, kjer se odrasli tako radi ponašamo, da imamo naravnost vzorno urejene zelenice in igrišča, se v bistvu ne godi dosti bolje. Da bi ohranili nedotaknjeno zelenico in travico, v naši zavesti pisano kar z veliko začetnico, imamo vselej, kadar se

mimo nas pripodi razigrana »nevzgojena mularija« pripravljenih na koncu jezika kup prepovedi, groženj: »Ne brcajte žoge, ne vozite se s kolesom, ne skačite po travi!... Ne smete tega in onega! Najraje jih vidimo »lepo pridne okoli peskovnika«, če je seveda le-ta na voljo. In če je, je za otroke sto okoliških družin)...

Ker je letošnji teden otroka, zdaj ko pišemo te vrstice, tik pred izidom časopisa, že naokoli, le na kratko omenimo, katere zanimivejše prireditve za otroke in druge delovne akcije so bile pripravljene v

Zaradi bolezenske odsotnosti sekretarke občinske zveze prijateljev mladine, tovarišice Anice Zavec, kot je povedala, v Centru ni bilo posebnih prireditev. V lutkovnem gledališču so sicer predstavili lutkovno igrico Zlata ptica, ki pa je bila žal izredno slabo obiskana. So ti naši mestni otroci res že tako razvajeni, ni-

so bili pravočasno obveščeni, ali je bilo vmes kaj drugega?

Če bo »vse po sreči« bo 29. neovembra najverjetneje odprt težko pričakovani vrtec Ane Zihnerl na Resljevi, še ta mesec bodo zasadili lopato za novi vrtec na Grajskem pobočju, ki bo nudil varstvo okoli 180 otrokom prebivalcev stare Ljubljane.

Teden je torej naokoli, mi pa smo v naših prizadevanjih šele nekje sredi poti. Veliko dela nas še čaka v Centru. Sem sodi borba za proste površine, za nove lokacije, dogovarjanje in tehten premislek ali naj gremo v odpiranje novih vrtcev v bližini delovnih mest staršev ali naj jih gradimo v stanovanjskih naseljih. Gre namreč za denar, ki ga prispevajo posamezni delovni kolektivi — in ta denar se običajno ob solidno zastavljeni akciji tudi dobi, le dogovoriti se je treba, kam ga velja usmeriti.

R. R.

Ahlova peta ljubljanske telesne vzgoje in športne rekreacije je pomanjkanje igrišč in telovadnic.